

jména úroky starší 3 let před dnem příklepu (§ 216 ex. ř.) nebo na Slovensku před dnem dražby (§ 192 ex. zák.).

2. Že dřívější výše zástavy pro vedlejší příslušenství ve výši zpravidla 10% jistoty dnes nedostačuje, plyne již z toho, že v §§ 12 a 15 vl. nař. 250/1935 a 251/1935 o dlužnických úlevách (Pužman-Knap, Dlužnické úlevy v praxi, str. 129 a násl.) jakož i v příslušných ostatních ustanoveních o dlužnických úlevách (§ 8 zák. č. 33/1934 ve znění vl. nař. 295/1934, § 3 zák. č. 34/1934 ve znění vl. nař. 260/1934 a § 5 vl. nař. 142/1934 ve znění vl. nař. 258/1934) muselo býti pamatováno na to, že se tříletá lhůta pro dlužníka je pro pohledávky knihovní, které jsou dlužnických úlev účastny. Při tom až do vládních nařízení č. 250/1935 resp. 251/1935 zásadně zákonodárce 3letou lhůtu, stanovenou pro omezení pořadí zástavního práva úroků, které mají míti stejné pořadí s kapitálem bez ohledu na to, zda pro ně byla zřízena zvláštní zástava jakožto pro vedlejší příslušenství, prodlužoval tím způsobem, že doba, na kterou byla exekuce odložena nebo na kterou bylo odloženo rozhodnutí o návrhu na konkurs, se nevčítala do 3leté lhůty a 3letá lhůta se o tuto dobu tedy prodlužovala. Ve vl. nař. 250/1935 a 251/1935 zákonodárce, který těmito vládními nařízeními zavedl nejen úlevy dlužníků v řízení exekucním a konkursním, ale i úlevy při splácení, upravil věc definitivně, a to s určitým omezením takto: Zásadně se příkazují úroky společně s jistinou, nejsou-li starší 3 let přede dnem příklepu (§ 216 ex. ř.) nebo na Slovensku přede dnem dražby (§ 192 ex. zák.). Jsou-li starší, příkazují se v stejném pořadí s jistinou potud, pokud jsou kryty zástavou zajišťující »vedlejší příslušenství pohledávky, které nemá již ze zákona stejné pořadí s ji-

stinou«, a to i tehdy, když se toto zástavní právo podle smluvního poměru sjednaného mezi věřitelem a dlužníkem »na podobné platy nevztahuje«, zkrátka i tehdy, nepomýšleli věřitel na to, aby měl zástavním právem zvláště zajištěny i úroky starší než 3leté v rámci vedlejšího příslušenství. Posléze, nestačí-li ani toto zástavní právo, požívají úroky stejného pořadí s jistinou tehdy, nepřesahují-li spolu se zadrženými úroky 3letými »částku rovnající se úrokům z nesplaceného zbytku jistiny za 4 roky podle úrokové sazby platné pro pohledávku v den příklepu«.

Upozorniti jest na to, že §§ 12 a 15 vl. nař. o dlužnických úlevách nemluví jenom o úrocích, nýbrž o »zadržených platech uvedených v § 5, odst. 1« příslušných nařízení, kde jsou uvedeny nejen úroky, ale i úraty a jiné příslušenství pohledávky, které bylo do určité doby splatné.

3. Tímto omezením jest modifikována jednoduchá zásada, že tříletá lhůta by byla pro pohledávky účastné dlužnických úlev pouze stavena. Tím částečně ztrácí věřitel pořadí pro starší úroky. Přesto však jest jeho pořadí na druhé straně dosti rozšířené, takže mnohdy to bude i na újmu věřitelům za ním v pořadí následujícím.

Upozorňujeme na tyto okolnosti proto, poněvadž v poslední době se ukazuje stále častěji, že komplikované předpisy o dlužnických úlevách se v praxi nejen nevžily, ale již patrně nevžijí, a proto, že právě úprava hořejší otázky ukazuje, že smluvně lze odvrátiti nepředvídané újmy jen zvýšením procenta hypotéky za »vedlejší příslušenství«.

Jednací řád nejvyššího soudu.

Obdrželi jsme přípis ohledně jednacího řádu nejv. soudu, z něhož uvádíme:

Nejvyšší soud v Brně zřízen byl

zákonem ze dne 16. dubna 1919, č. 216 Sb. z. a n., jehož § 12 ustanovuje:

»Nejvyšší soud jest oprávněn plenárním usnesením si upravití jednací řád; k jeho platnosti vyžaduje se schválení vlády.

Jím budtež stanovena pravidla pro vnitřní úřadování a spolu rozřešena otázka, zda a kdy mají povolány býti senáty s více než pěti členy (§ 10), zejména plenární senát, aby se usnásely o určitých právních otázkách, pak co má nařízeno býti, aby se jednotně rozhodovalo a nálezy ustálily.«

Jak patrně, je důležitost jednacího řádu podtržena i tím, že k jeho platnosti je třeba schválení vlády. Rozhodování v plenárním senátě, závislé na jednacím řádu, dotýká se přímo existence celého našeho právního řádu, neboť jím se dosahuje nezbytné jednotnosti judikatury.

Nejvyšší soud však dosud jednacího řádu nemá. Existuje sice t. zv. »prozatímní jednací řád nejvyššího soudu« podle presidiálního výnosu ze dne 6. prosince 1918, čís. pres. 50, avšak tento jakýsi »domácí řád« nejen, že neodpovídá dnešnímu organizačnímu a právnímu stavu (viz »Právní prakse«, roč. I., str. 79 a 112), avšak jest podle cit. § 12 zák. č. 216/1919 neplatný.

Jednacího řádu nejvyššího soudu dotklo se ustanovení § 8 novely č. 161/1936, kde sice o jednacím řáde se nemluví, avšak výslovně se vyvytýká, že vykonávání soudnictví v občanských věcech právních u nejvyššího soudu jest stanoveno zákonem o nejvyšším soudu, jehož podstatným ustanovením jest právě § 12, týkající se jednacího řádu.

Nejvyšší správní soud publikoval svůj jednací řád vládní vyhláškou ze dne 16. července 1937, č. 191 Sb. z. a n. Dvacáté výročí trvání republiky jest vhodnou příležitostí, aby nejvyšší soud také se usnesl na platném jednacím řádu dle zákona č. 216/1919.

Opravné prostředky proti rozhodnutím a opatřením Národní banky?

Hospodářská politika přináší na str. 169, č. 9/1938 tuto glosu:

Stanovy naší cedulové banky pocházejí z r. 1920 a připomínají stanovy cedulových bank v jiných státech, připínající se ke vzorům předválečným. Vznikla tedy platná právní ústava Národní banky v době, kdy cedulové banky měly jinou strukturu a jiné funkce hospodářské než dnes. Tehdy se omezovaly více méně na roli pasivní, zasahující politikou diskontní a censurou úvěrů do hospodářského života. Neměly však ve své kompetenci onu velkou oblast vrchnostenského působení jak tomu jest dnes. V nynější době převzala Národní banka devisovou kontrolu, ve které rozhoduje o celé úpravě platebního styku s cizinou, jenž dříve byl volný. Zastává zde prakticky veřejnou správu a analogicky měly by pro ni platiti všechny předpisy, jež platí pro správní řízení u veřejné správy včetně instancního postupu a včetně kontroly veřejné správy. Vývoj úvěrových poměrů u nás i v cizině dále způsobil, že cedulové banky nemohly se omeziti ve své úvěrové politice jen na instrumenty, jež jim poskytovala politika diskontní, nýbrž musely svoji činnost rozšířiti na různé druhy kontroly úvěrové a na různé přímé i nepřímé zásahy do peněžního trhu, ať již formou operací na volném trhu anebo formami, které jsou více méně zakryté.

Činnost a funkce cedulových bank přesáhly tedy onen rámeček, který byl dáván oněm ústavům v době předválečné a který byl pak dán do formy jiných stanov a jiných ústavů. Staly se důležitými složkami veřejné správy, a proto bylo by v zájmu věci, aby také po stránce formální doplněny byly předpisy o jejich fungování novými ustanoveními, jež by vystihovaly spíše nynější funkce cedulových bank a tam, kde přímo zastupují veřejnou správu, poskytovaly onu právní ochranu a ony právní prostředky, jak to jest obvyklé ve veřejné správě vůbec.

Otázkou ovšem jest, zda problém jest prakticky řešitelný vzhledem k tomu, že všechna rozhodnutí a opatření Národní banky jsou řízena volnou úvahou, a že důvody jejich jsou obecenstvu nepřístupné a tudíž nepřezkoumatelné.